

Çocuk için İçerik
Doğru yaşa doğru içerik

DİJİTAL EBEVEYNLİK ÇALIŞTAYI

SONUÇ RAPORU

DİJİTAL EBEVEYNLİK ÇALIŞTAYI

Her yıl, Çocuk Hakları Günü olan 20 Kasım öncesinde, içerik dünyasıyla ilgili hassas bir konuya kamuoyunun dikkatini çekmek amacıyla düzenlediğimiz ÇİÇEK çalıştayları kapsamında bu yıl, "Dijital Ebeveynlik" çalıştayı gerçekteleştirdik.

Çeşitli içerik türlerinin çeşitliliği ve nesiller arası farklılıklar nedeniyle çocuklarına içerik rehberliği yaparken zorluk yaşayan ebeveynlere bütüncül çözümler sunmayı hedefledik.

Tarih: 31 Ekim 2024, Perşembe

Moderatör: Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dekanı
Prof. Dr. Yavuz Samur

Katılımcılar: Bahçeşehir Koleji ve Vizyon Koleji'nden 60 ebeveyn

Amaç

Dijital çağda çocuk yetiştiren ebeveynlerin, çocuklarının medya ve teknoloji kullanımını güvenli, sağlıklı ve dengeli bir şekilde yönetmeleri konusunda karşılaştıkları zorluklara bütüncül çözümler sunmak.

Yöntem

Çalıştay, moderatör Prof. Dr. Yavuz Samur'un önceden belirlemiş olduğu soruların rehberliğinde, katılımcılara sorular yöneltilerek serbest tartışma yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.

Moderatör, ebeveynlerin çocuklarının medya ve dijital teknoloji kullanımıyla ilgili yaşadıkları zorlukları ve bu konuda izledikleri yaklaşımları açığa çıkarmak amacıyla interaktif bir ortam yaratmıştır.

Ebeveynlerin görüşleri, ortak kaygılar ve çözüm önerileri üzerinde durulmuş; katılımcıların deneyimlerini paylaşmaları teşvik edilmiştir.

Bu yöntemle, ebeveynlerin dijital ebeveynlik sürecinde karşılaştıkları ortak sorunlar ve çözüm arayışları derinlemesine irdelenmiştir.

Çalıştay Bulguları

1. Gizlilik ve Güvenlik

Ebeveynler, çocuklarının sosyal medya veya YouTube'da içerik paylaşmalarını güvenlik endişeleri nedeniyle sınırlandırmaktadır. Çocukların yüzlerini göstermeden içerik üretmeleri ve yaşlarına uygun platformlarda bulunmaları, ebeveynlerin öncelikli kaygıları arasındadır.

Ebeveyn: **"YouTube'da içerik üretmek isteyen çocuğumun gizliliğini önemseydiğim için profilin kapalı olmasını ve yüzünü göstermeden sadece sanat çalışmalarını paylaşmasını tercih ediyorum."**

2. Popüler Olma İsteği

Çocukların sosyal medya fenomenleri ve YouTuber'ların etkisi altında kalarak popüler olmayı istemeleri, ebeveynler için bir kaygı kaynağıdır. Ebeveynler, çocuklarının bu baskıdan uzak, güvenli bir ortamda içerik paylaşmasını sağlamak istemektedir.

Ebeveyn: **"Çocuklar popüler olmak mı istiyor, yoksa yalnızca arkadaşlarının görmesini mi istiyor?"**

Ebeveyn: **"Çocuklar, influencer ve YouTuber'lardan etkilenerek popüler olmayı hedefliyorlar."**

3. Ekran Süresi ve Akademik Başarı

Ebeveynler, çocuklarının ekran başında geçirdiği sürenin akademik başarıyı olumsuz etkileyebileceğinden ve aile bağlarını zayıflatabileceğinden endişe duymaktadır.

Ekran süresini dengelemek, aileler için zorluk oluşturmaktadır.

Ebeveyn: **"Çocuğumun internette fazla vakit geçirmesi akademik yaşamdan uzaklaşmasına neden oluyor; ayrıca ekran başında geçirilen süre arttıkça aile bağlarımızın zayıfladığını hissediyorum."**

4. Dijital Eğitim Araçları

Dijital eğitim araçlarının faydaları kabul edilmekle birlikte, çocukların ödev sırasında yaşadığı teknik problemler ve dijital kaynakların aşırı kullanımı ebeveynlerde strese yol açmaktadır.

Ebeveyn: **"Çocuğum dijital ödevlerini yaparken teknik aksaklıklar yaşadığında strese giriyor ve bu da ödev yapma isteğini olumsuz etkiliyor."**

5. Yapay Zekâ Kullanımı

Yapay zekânın ödev ve araştırmalarda kullanılmasının, çocukların eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini olumsuz etkileyebileceği düşünülmektedir. Çocukların, yapay zekâdan alınan bilgileri sorgulamadan kullanmaları ebeveynleri endişelendirmektedir.

Ebeveyn: *"Çocukların yapay zekayı kullanarak kolayca kaçtıklarını ve beyin egzersizi yapmadıklarını düşünüyorum."*

6. Şiddet İçerikli Oyunlar ve Sosyal Medya

Ebeveynler, şiddet içerikli oyunlar ve erken yaşta sosyal medya kullanımının çocuklar üzerinde olumsuz etkiler yaratabileceğini düşünmektedir. Yaşa uygun olmayan içeriklere kolay erişim imkânı, ailelerin endişelerini artırmaktadır.

Ebeveyn: *"Çocuğum Brawl Stars oynarken yüz ifadesinin değiştiğini ve daha agresif göründüğünü gözlemliyorum; bu nedenle onu daha sakin oyunlara yönlendirmeyi tercih ediyorum."*

7. Sosyal Dışlanma Korkusu

Çocukların sosyal medya fenomenleri ve YouTuber'ların etkisi altında kalarak popüler olmayı istemeleri, ebeveynler için bir kaygı kaynağıdır. Ebeveynler, çocuklarının bu baskıdan uzak, güvenli bir ortamda içerik paylaşmasını sağlamak istemektedir.

Ebeveyn: *"Çocuğumu ekrandaki tehlikelerden korumak amacıyla ekran kullanımını sınırlıyorum. Bunun yerine altı gün boyunca spora götürmek, kutu oyunları oynamak gibi keyifli alternatifler sunuyorum. Bu aktiviteler sayesinde çocuğum ekranı aramıyor. Ancak arkadaşlarının etkisiyle söylediği 'Anne, herkes şu oyunu oynuyormuş' gibi talepleriyle başa çıkmakta zorlanıyorum."*

Ebeveyn: *"Çocuğumun telefonu olmadığı için zorbalığa maruz kaldı, ancak telefon aldığımızda bağımlılık gelişti."*

Ebeveyn: *"Çocuğum sosyal medya hesabı olmadığı için 'Herkes her şeyden haberdar ama ben değilim' diyerek zorbalık yaşadı ve gündemden uzak kalmak onu rahatsız etti."*

8. Yaş Uygunluğu ve Ekran Yönetimi

Ebeveynler, çocuklarının yaşlarına uygun cihaz ve platform kullanım sınırlarını belirlemede zorlanmaktadır. Özellikle sosyal medya, YouTube ve oyun platformlarında net kurallar koymakta güçlük çekmektedirler.

Ebeveyn: *"Farklı yaşlarda çocuklarım var ve küçük çocuğum, abisinin izlediği içerikleri izlemek istiyor. Bu nedenle birbirlerinden etkilenmeleri kaçınılmaz oluyor."*

Ebeveyn: *"Her bir çocuğumun izlediği içerikleri araştırarak sınırlar koymayı tercih ediyorum."*

Ebeveyn: *"Çocuğum 'Ödevimi yaptım, artık tableti verirsin anne' diyerek tablet için benimle pazarlık yapıyor."*

Ebeveyn: *"Çocuğum, yasaklanmış olsa da Roblox ya da YouTube'da oyun videolarını izlemeye devam ediyor ve sınır koymakta zorlanıyorum."*

Sonuç ve Öneriler

1. Gizlilik Ayarları

Çocukların içerik paylaşmak istedikleri platformlarda gizlilik ayarlarının sıkı yapılması önerilmektedir. Ebeveynler, çocuklarının içeriklerini yalnızca arkadaş çevresiyle paylaşmalarını sağlayabilir.

2. Popüler Olma İsteğinin Yönetilmesi

Çocukların popüler olma isteklerinin sağlıklı bir çerçevede yönlendirilmesi için güvenli platformlarda içerik üretmeleri teşvik edilmelidir.

3. Ekran Süresinin Dengelenmesi

Çocukların ekran süresi azaltılmalı, alternatif etkinlikler sunulmalıdır. Aile içi aktiviteler, çocukların ekran dışında da keyif almasını sağlar.

4.Akademik ve Dijital Aktivite Dengesi

Ebeveynler, çocuklarının ekran başında geçirdikleri süre ile akademik faaliyetler arasında bir denge kurmalıdır.

5.Teknik Destek ve Sabır Eğitimi

Çocuklara, ödev yaparken karşılaştıkları teknik aksaklıklara karşı sabırlı olmaları öğretilmeli; ebeveynler, destekleyici bir rol üstlenmelidir.

6.Sosyal Çevrede Destekleyici Rol

Ebeveynlerin, çocuklarının sosyal çevrelerinde uyum sağlamaları için ekran dışı aktiviteler planlamaları önemlidir.

7.Yaşa Uygun Oyun Tercihleri

Ebeveynler, çocuklarının oynadığı oyunların yaşa uygun olup olmadığını kontrol etmelidir. Şiddet içeren oyunlardan uzak durmaları önerilmektedir.

8.Yapay Zekâ ile Eleştirel Düşünme

Çocukların yapay zekâyı eleştirel düşünme becerilerini geliştirecek şekilde kullanmaları teşvik edilmelidir. Bilgi kopyalamak yerine analiz yapmaları desteklenmelidir.

9.Sosyal Medya Yaş Sınırı

Sosyal medya kullanımı, 13 yaşından itibaren ebeveyn gözetiminde olmalıdır. Çocuklara sosyal medya zorbalığıyla başa çıkma yolları öğretilmelidir.

10.Cihaz Kullanımı Sınırları

Telefon kullanımı en erken 12, ideal olarak 14 yaşından itibaren başlamalı; ekran süreleri "ekransız yemek, ekransız banyo, ekransız yatak" kurallarıyla sınırlandırılmalıdır.

11.Güvenlik Ayarlarının Yönetimi

Ebeveynler, çocuklarının kullandıkları cihazlardaki güvenlik ve gizlilik ayarlarını düzenlemelidir. Uygulama seçimlerinde yaş uygunluğu dikkate alınmalıdır.

DOĞUŞ **NTV** **Milliyet** Türk Telekom **TURKCELL**

 Çocuk İçin İçerik
Doğru yaşa doğru içerik